

Zahvaljujemo se na pomoći Centru za unapređenje pravnih studija – CUPS, Goranu Miletiću i Civil Rights Defenders pri realizaciji ove publikacije.

We thank CUPS, Goran Miletić and Civil Rights Defenders for their help with the realization of this publication.

Ova publikacija objavljena je uz podršku Astraea Foundation. Sadržaj publikacije je isključivo odgovornost Labrisa – organizacije za lezbejska ljudska prava i ne predstavlja nužno stavove Astraea Lesbian Foundation for Justice.

This publication was published with the support of the Astraea Foundation. The contents of this publication are the sole responsibility of Labris - Lesbian Human Rights Organization and do not necessarily represent the views of the Astraea Lesbian Foundation for Justice.

April 2020.

Model zakona o građanskom partnerstvu

I Uvodne odredbe

Član 1.

Predmet zakona

Ovim zakonom uređuju se pojam građanskog partnerstva i osnovna načela regulisanja, postupak i uslovi za registraciju građanskog partnerstva, dejstva i pravne posledice registracije i način prestanka građanskog partnerstva.

Član 2.

Građansko partnerstvo

Građansko partnerstvo je zajednica porodičnog života dva punoletna lica istog pola koja je registrovana pred nadležnim organom javne vlasti u skladu sa odredbama ovog zakona (dalje: registrovano partnerstvo).

Građansko partnerstvo je i trajnija zajednica porodičnog života dva punoletna lica istog pola koja nije registrovana pred nadležnim organom javne vlasti, a koja ispunjava uslove za pravno priznanje propisane ovim zakonom (dalje: neregistrovano partnerstvo).

Član 3.

Načela

- (1) Građansko partnerstvo se zasniva na načelima ravnopravnosti, poštovanja dostojanstva i međusobnog pomaganja i uvažavanja partnera.
- (2) Rodni identitet partnera se poštuje i štiti.
- (3) Zabranjena je svaka diskriminacija, neposredna i posredna, u svim oblastima društvenog života, na osnovu pravnog statusa u građanskom partnerstvu, seksualne orijentacije i rodnog identiteta partnera.

Član 4.

Zaštita od porodičnog nasilja

- (1) Partner ima pravo na zaštitu od nasilja u porodici.
- (2) Partner, odnosno bivši partner, ima status člana porodice i uživa istu zaštitu od nasilja u porodici kao supružnik, odnosno bivši supružnik, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje sprečavanje nasilja u porodici i odredbama drugih zakona kojima se obezbeđuje zaštita od nasilja u porodici.

Član 5.

Rodno osetljiv jezik

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste u muškom rodu, podrazumevaju iste izraze u ženskom rodu.

II Uslovi za registraciju građanskog partnerstva i priznavanje neregistrovanog partnerstva

Član 6.

Izjava volje, istovetnost polova i cilj

Građansko partnerstvo se može registrovati pred matičarem na osnovu izjava volja dva lica istog pola kojima se izražava pristanak za sklapanje registrovanog partnerstva u cilju ostvarivanja zajednice porodičnog života.

Član 7.

Smetnje za registraciju

Građansko partnerstvo se ne može registrovati ako postoji jedna od sledećih smetnji:

- a) lice nije sposobno za rasuđivanje;
- b) lice je mlađe od 18 godina;
- v) lice se već nalazi u građanskom partnerstvu, braku ili vanbračnoj zajednici;
- g) radi se o licima koji se nalaze u krvnom srodstvu u pravoj liniji ili u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva, odnosno u prvom stepenu prave linije tazbinskog srodstva;
- d) radi se o licima između kojih postoji odnos usvojenja, starateljstva ili hraniteljstva;
- e) ne postoji slobodna volja jednog od partnera.

Član 8.

Shodna primena drugih zakona

- (1) Na sva pitanja vezana za uslove za registraciju građanskog partnerstva koja nisu uređena ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju porodični odnosi koje se odnose na uslove za zaključenje braka.

- (2) Na sva pitanja vezana za uslove za registraciju građanskog partnerstva stranih državljana shodno se primenjuje i zakon kojim se propisuju uslovi za sklapanje braka stranih državljana pred organima vlasti Republike Srbije

Član 9.

Neregistrovano partnerstvo

- (1) Trajnija zajednica porodičnog života dva lica istog pola priznaje se i štiti kao neregistrovano partnerstvo na osnovu samog zakona, pod uslovima koji važe za registraciju građanskog partnerstva iz čl. 7 ovog zakona.
- (2) Neregistrovano partnerstvo se izjednačava sa registrovanim partnerstvom u pogledu prava i obaveza partnera propisanih Glavom V ovog zakona.
- (3) Postojanje trajnije zajednice porodičnog života dokazuje se na isti način kao i postojanje vanbračne zajednice, pri čemu se posebno dokazuje zajednička namera uspostavljanja, odnosno održavanja trajnije zajednice porodičnog života.

III Postupak registracije

Član 10.

Podnošenje zahteva

- (1) Lica koja nameravaju da registruju partnerstvo podnose usmeni ili pismeni zahtev za registraciju matičaru opštine na čijoj teritoriji žele da se registruju.
- (2) O usmenom zahtevu matičar iz stava 1. ovog člana sačinjava zapisnik.
- (3) Uz zahtev za registraciju, partneri mogu priložiti dokaz o državljanstvu i izvod iz matične knjige rođenih, dok strani državljanin prilaže putnu ispravu ili ličnu kartu za strance.
- (4) Partner koji je ranije bio u braku ili registrovanom partnerstvu, podnosi i dokaz da je prethodni brak, odnosno registrovano partnerstvo prestalo, osim ako je ova činjenica upisana u matičnu knjigu rođenih, odnosno registar građanskog partnerstva.

- (5) Partner koji je strani državljanin prilaže pisani dokaz da nije u bračnoj zajednici odnosno drugom registrovanom partnerstvu.

Član 11.

Razmatranje zahteva

- (1) Matičar kome je podnet zahtev iz čl. 10, st. 1. ovog zakona, proverava da li su ispunjeni svi zakonom propisani uslovi za registraciju.
- (2) Ako utvrdi da nisu ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana, matičar je dužan da u roku od 8 dana donese pismeno rešenje o odbijanju zahteva za registraciju.
- (3) Žalbu protiv rešenja iz stava 2. ovog člana, partneri podnose ministarstvu nadležnom za porodičnu zaštitu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Član 12.

Čin registracije

- (1) Ako utvrdi da su ispunjeni uslovi za registraciju iz stava 1. člana 10. ovog zakona, matičar u dogovoru sa partnerima zakazuje dan i čas registracije.
- (2) Pre nego što pozove buduće partnere da daju izjave, matičar ih upoznaje sa pravnim posledicama registracije.
- (3) Čin registracije se obavlja u službenim prostorijama matičara u prisustvu budućih partnera i dva punoletna poslovno sposobna svedoka.
- (4) Matičar može dozvoliti da se čin registracije obavi na drugom mestu ako za to postoje opravdani razlozi, ako se obezbede uslovi u pogledu svečanog izgleda prostorije i ako se time ne vređa dostojanstvo čina registracije.
- (5) Pošto utvrdi identitet budućih partnera i svedoka, matičar uzima usmene izjave partnera o pristanku na registraciju, a zatim proglašava da je građansko partnerstvo registrovano.
- (6) Registrovano partnerstvo upisuje se u matičnu knjigu rođenih i registar građanskog partnerstva, što partneri, svedoci i matičar potvrđuju svojim potpisima u registru.
- (7) Izvod iz registra matičar uručuje registrovanim partnerima odmah nakon potpisivanja u registru.

Član 13.

Izbor prezimena

Prilikom registracije partneri se mogu sporazumeti da:

- a) svako zadrži svoje prezime;
- b) uzmu prezime jednog od njih kao zajedničko prezime;
- v) uzmu oba prezimena kao zajednička i odluče koje će prezime da upotrebljavaju na prvom, a koje na drugom mestu;
- g) svaki od njih uz svoje prezime uzme i prezime partnera i odluči koje će biti na prvom, a koje na drugom mestu.

Član 14.

Dostavljanje izveštaja o registrovanom partnerstvu

- (1) Ako je mesto rođenja partnera različito od mesta registracije, matičar bez odlaganja dostavlja izveštaj o registraciji nadležnom organu opštine na kojoj je partner rođen.
- (2) Ako je partner strani državljanin, matičar bez odlaganja dostavlja izveštaj o registraciji ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa, koje na osnovu dostavljenog izveštaja obaveštava o registrovanom partnerstvu diplomatsko-konzularno predstavništvo zemlje čiji je on državljanin.
- (3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa ne dostavlja obaveštenje iz stava 2. ovog člana ako je partner koji je strani državljanin zahtevao da se obaveštenje ne dostavi diplomatsko-konzularnom predstavništvu zemlje čiji je on državljanin.
- (4) Zahtev iz stava 3. ovog člana registrovani partner dužan je da opravda tvrdnjom da bi u zemlji čiji je državljanin mogao biti izložen progonu ili drugim teškim posledicama zbog registrovanja građanskog partnerstva.
- (5) Zahtev iz stava 3. ovog člana partner predaje neposredno matičaru nakon čina registracije, a matičar je obavezan da ga dostavi nadležnom ministarstvu zajedno sa izvodom iz registra.

Član 15.

Shodna primena drugih zakona

Na sva pitanja vezana za postupak registracije koja nisu uređena ovim zakonom, shodno će se primenjivati odredbe zakona kojim se uređuju porodični odnosi koje se odnose na sklapanje braka, kao i zakona kojim se uređuje sklapanje braka domaćih državljana pred ovlašćenim diplomatskim ili konzularnim predstavništvom Republike Srbije.

IV Registar

Član 16.

Pojam i oblik

- (1) Registar građanskog partnerstva je jedinstvena evidencija o registrovanim partnerstvima.
- (2) Registar se vodi u papirnom i elektronskom obliku.

Član 17.

Nadležnost

- (1) Registar ustanovljava ministarstvo nadležno za poslove državne uprave i lokalne samouprave.
- (2) Registar vodi matičar jedinice lokalne samouprave.

Član 18.

Podaci koji se upisuju

- (1) U Registar se upisuju sledeći podaci:
 - a) o registraciji i partnerima, i to: dan, mesec, godina i mesto registracije; ime i prezime partnera, njihov jedinstveni matični broj, dan, mesec, godina, mesto i opština rođenja, a ako je partner rođen u

- inostranstvu i naziv države rođenja; državljanstvo, prebivalište i adresa partnera i izjava partnera o novom prezimenu;
- b) o drugim licima, i to: ime i prezime roditelja partnera, ime, prezime i prebivalište svedoka, ime i prezime tumača ako je njegovo prisustvo u postupku registracije bilo neophodno, ime i prezime punomoćnika ako je jednog partnera u postupku registracije zastupao punomoćnik i ime i prezime matičara;
- v) o prestanku registrovanog partnerstva;
- g) o promena ličnog imena, odnosno prezimena partnera.
- (2) Ministarstvo iz st. 1. i matičar iz st. 2. čl. 16. ovog zakona su zajednički rukovaoci podacima koji se upisuju u registar, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Član 19.

Ostala pravila

- (1) Na pitanja registra koja nisu regulisana ovim zakonom, a naročito na izmenu podataka, uvid u podatke i izdavanje izvoda, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju matične knjige.
- (2) Obrada ličnih podataka iz čl. 18, st. 1. ovog zakona vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

V Dejstva i pravne posledice građanskog partnerstva

1. Opšta prava i obaveze

Član 20.

- (1) Partneri sporazumno i zajednički odlučuju o svim pitanjima od značaja za njihovu zajednicu.
- (2) Partneri imaju pravo na poštovanje njihovog privatnog i porodičnog života, a posebno pravo na održavanje ličnih međusobnih odnosa i na međusobno zajedništvo.
- (3) Partneri imaju obavezu da se međusobno pomažu i pružaju jedan drugom svu potrebnu negu i pomoć u slučaju bolesti.
- (4) Partneri imaju pravo na održavanje ličnih odnosa i sa maloletnom decom drugog registrovanog partnera sa kojima ih vezuje posebna bliskost, osim ako ovo pravo nije ograničeno sudskom odlukom.
- (5) Partneri imaju jednaka materijalna i procesna prava i status u svim sudskim i upravnim postupcima kao i bračni drugovi.

2. Izdržavanje

Član 21.

Pravo na međusobno izdržavanje

- (1) Partneri su dužni da se uzajamno izdržavaju.
- (2) Partner koji nema dovoljno sredstava za izdržavanje, a nesposoban je za rad ili je nezaposlen, ima pravo na izdržavanje od drugog partnera, srazmerno njegovim mogućnostima.
- (3) Pravo na izdržavanje nema partner koji je u vreme sklapanja ništavog ili rušljivog registrovanog partnerstva znao za uzrok ništavosti odnosno rušljivosti, odnosno partner koji zna da zajednica života ne ispunjava propisane uslove za priznanje.

- (4) Obavezu izdržavanja nema partner za koga bi prihvatanje zahteva za izdržavanje predstavljalo očiglednu nepravdu.

Član 22.

Pravo na izdržavanje u odnosu prema pastorcima

- (1) Maloletno dete jednog partnera ima pravo na izdržavanje i od drugog partnera.
- (2) Partner koji je nesposoban za rad, a nema dovoljno sredstava za izdržavanje, ima pravo na izdržavanje od punoletnog deteta drugog partnera srazmerno njegovim mogućnostima, osim ako bi prihvatanje zahteva za izdržavanje predstavljalo očiglednu nepravdu za pastorka.

Član 23.

Kriterijumi za određivanje izdržavanja

- (1) Izdržavanje se određuje prema potrebama poverioca i mogućnostima dužnika izdržavanja, pri čemu se vodi računa o minimalnoj sumi izdržavanja.
- (2) Potrebe poverioca izdržavanja zavise od njegovih godina, zdravlja, obrazovanja, imovine, prihoda, kao i drugih okolnosti od značaja za određivanje izdržavanja.
- (3) Mogućnosti dužnika izdržavanja zavise od njegovih prihoda, mogućnosti za zaposlenje i sticanje zarade, njegove imovine, njegovih ličnih potreba, obaveze izdržavanja drugih lica, kao i drugih okolnosti od značaja za određivanje izdržavanja.
- (4) Minimalna suma izdržavanja predstavlja sumu koju kao naknadu za hranjenje, odnosno za lica na porodičnom smeštaju, periodično utvrđuje ministarstvo nadležno za porodičnu zaštitu, u skladu sa zakonom.

Član 24.

Način određivanja i visina izdržavanja

- (1) Izdržavanje se određuje u novcu, a može biti određeno i na drugi način, prema sporazumu partnera.

- (2) Izdržavanje može biti određeno u fiksnom mesečnom novčanom iznosu ili u procentu od redovnih mesečnih novčanih primanja dužnika izdržavanja, u kom slučaju procenat ne može biti manji od 15% niti veći od 50% redovnih mesečnih novčanih primanja dužnika izdržavanja, umanjenih za poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje.
- (3) Visina izdržavanja može se smanjiti ili povećati ako se promene okolnosti na osnovu kojih je doneta odluka o izdržavanju.

Član 25.

Trajanje izdržavanja

- (1) Izdržavanje može trajati određeno ili neodređeno vreme.
- (2) Izdržavanje partnera ne može trajati duže od pet godina nakon prestanka registrovanog partnerstva, odnosno zajednice života, a izuzetno se može produžiti ako postoje naročito opravdani razlozi koji sprečavaju poverioca izdržavanja da radi.

Član 26.

Prestanak izdržavanja

- (1) Izdržavanje prestaje kada istekne vreme trajanja izdržavanja, kao i smrću poverioca ili dužnika izdržavanja.
- (2) Izdržavanje može da prestane kada poverilac izdržavanja stekne dovoljno sredstava za izdržavanje, odnosno kada dužnik izdržavanja izgubi mogućnost za davanje izdržavanja ili davanje izdržavanja postane za njega očigledno nepravično.
- (3) Nakon prestanka registrovanog partnerstva, odnosno zajednice života, obaveza izdržavanja prestaje kad poverilac izdržavanja sklopi brak, zasnuje vanbračnu zajednicu, registruje novo partnerstvo ili zasnuje novo neregistrovano partnerstvo.

Član 27.

Shodna primena drugih zakona

Na sva pitanja vezana za izdržavanje koja nisu uređena ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju porodični odnosi koje se odnose na izdržavanje bračnih drugova.

3. Imovinski odnosi

Član 28.

Oblici imovine

Imovina partnera može biti zajednička i posebna imovina.

Član 29.

Posebna imovina

- (1) Svaki partner samostalno upravlja i raspolaže svojom posebnom imovinom koju čini imovina koju je stekao pre registrovanja, odnosno zasnivanja partnerstva kao i imovina koju je stekao u toku trajanja partnerstva deobom zajedničke imovine, odnosno nasleđem, poklonom ili drugim dobročinim pravnim poslom.
- (2) Ako je tokom trajanja partnerstva došlo do neznatnog uvećanja vrednosti posebne imovine jednog partnera, drugi partner ima pravo na potraživanje u novcu srazmerno svom doprinosu.
- (3) Ako je tokom trajanja partnerstva došlo do znatnog uvećanja vrednosti posebne imovine jednog partnera, drugi partner ima pravo na udeo u toj imovini srazmerno svom doprinosu.

Član 30.

Zajednička imovina

- (1) Imovina koju su partneri stekli radom u toku trajanja partnerstva predstavlja njihovu zajedničku imovinu.
- (2) Partneri mogu svoje imovinske odnose urediti drugačije ugovorom o posebnom režimu imovine u partnerstvu.
- (3) Imovina stečena igrom na sreću u toku trajanja partnerstva predstavlja zajedničku imovinu, osim ako partner koji je ostvario dobitak ne dokaže da je u igru uložio posebnu imovinu.
- (4) Imovina stečena korišćenjem prava intelektualne svojine u toku trajanja partnerstva predstavlja zajedničku imovinu.

Član 31.

Upravljanje i raspolaganje zajedničkom imovinom

- (1) Zajedničkom imovinom partneri upravljaju i raspolazu zajednički i sporazumno.
- (2) Smatra se da poslove redovnog upravljanja partner uvek preduzima uz saglasnost drugog partnera.
- (3) Partner ne može raspolagati svojim udelom u zajedničkoj imovini niti ga može opteretiti pravnim poslom među živima.

Član 32.

Upis u javni registar

- (1) Smatra se da su partneri izvršili deobu zajedničke imovine ako su u javni registar prava na nepokretnostima upisana oba partnera kao suvlasnici na opredeljenim udelima.
- (2) Smatra se da je upis izvršen na ime oba partnera i kada je izvršen na ime samo jednog od njih, osim ako nakon upisa nije zaključen pismeni sporazum partnera o deobi zajedničke imovine odnosno ugovor o posebnom režimu imovine u partnerstvu iz člana 35. ovog zakona, ili je o pravima partnera na nepokretnosti odlučivao sud.

Član 33.

Deoba zajedničke imovine

- (1) Deoba zajedničke imovine može se izvršiti za vreme trajanja partnerstva i posle njegovog prestanka.
- (2) Partneri mogu izvršiti deobu zajedničke imovine zaključenjem sporazuma o deobi zajedničke imovine koji mora biti overen kod notara.
- (3) Ako se partneri ne sporazumeju, deobu imovine vrši sud (sudska deoba), na osnovu shodne primene odredbi o deobi zajedničke imovine bračnih drugova iz zakona kojim se uređuju bračni odnosi.

Član 34.

Odgovornost za obaveze

- (1) Za sopstvene obaveze preuzete pre ili nakon zaključenja registrovanog partnerstva, odnosno pre nastanka ili nakon prestanka neregistrovanog partnerstva odgovara partner koji ih je preuzeo svojom posebnom imovinom, kao i svojim udelom u zajedničkoj imovini.
- (2) Za obaveze preuzete u cilju podmirenja potreba zajedničkog života u partnerstvu odgovaraju, partneri solidarno svojom zajedničkom i posebnom imovinom.
- (3) Partner koji je iz svoje posebne imovine podmirio zajedničku obaveznu ima pravo na naknadu od drugog partnera srazmerno njegovom udelu u zajedničkoj imovini.

Član 35.

Ugovor o posebnom režimu imovine

- (1) Partneri mogu svoje imovinske odnose na postojećoj ili budućoj imovini urediti zaključenjem ugovora o posebnom režimu imovine u partnerstvu.
- (2) Ugovor iz stava 1. ovog člana mora biti zaključen u pismenom obliku i mora biti overen kod notara, koji je dužan da pre overe partnerima pročita ugovor i upozori ih da se njime isključuje zakonski režim zajedničke imovine.

- (3) Ako se ugovor odnosi na nepokretnosti, upisuje se u javni registar prava na nepokretnostima.

Član 36.

Shodna primena drugih zakona

Na sva pitanja vezana za imovinske odnose registrovanih partnera koja nisu uređena ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju porodični odnosi koje se odnose na imovinske odnose bračnih drugova.

4. Nasleđivanje

Član 37.

Pravo na nasleđivanje

Partner ima pravo nasleđivanja pod istim uslovima kao bračni drug, na osnovu shodne primene zakona kojim se uređuje nasleđivanje, kao i drugih posebnih zakona kojima se uređuje nasleđivanje određenih prava (nasleđivanje penzije i drugo).

Član 38.

Gubitak prava na nasleđivanje

Partner gubi pravo zakonskog nasleđivanja:

- a) ako je ostavilac podneo tužbu za raskid registrovanog partnerstva, a posle njegove smrti se utvrdi da je tužba bila osnovana;
- b) ako je njegovo registrovano partnerstvo sa ostaviocem poništeno posle ostaviočeve smrti, a iz razloga koji su partneru bili poznati u trenutku zaključenja registrovanog partnerstva;
- c) ako je njegova zajednica života sa ostaviocem trajno prestala njegovom krivicom pre ostaviočeve smrti ili u sporazumu sa ostaviocem.

5. Pravo na naknadu štete

Član 39.

U slučaju smrti ili naročito teškog invaliditeta jednog partnera, drugi partner ima pravo na naknadu nematerijalne štete odnosno pravičnu novčanu naknadu za pretrpljene duševne bolove zbog smrti ili naročito teškog invaliditeta bliskog lica, prema opštim pravilima o naknadi štete.

6. Pravo na poresko oslobođenje i druge olakšice

Član 40.

- (1) U pravnim poslovima između registrovanih partnera, shodno se primenjuju odredbe propisa o oslobođenju od obaveze plaćanja poreza na prenos apsolutnih prava koja se primenjuju na odnos između bračnih drugova.
- (2) Na novčane obaveze partnera shodno se primenjuju odredbe propisa o novčanim olakšicama koje se primenju na obaveze bračnih drugova.

7. Prava u slučaju bolesti

Član 41.

U slučaju bolesti jednog partnera, drugi partner ima pravo da bude obavešten o njegovoj bolesti i zdravstvenom stanju, toku lečenja i drugim činjenicama koje se tiču zdravstvenog stanja, pravo da učestvuje u donošenju odluka u pogledu izbora medicinskog tretmana, pravo da ga posećuje u toku bolničkog lečenja, kao i druga prava koja pripadaju bračnim drugovima, na osnovu shodne primene zakona kojima se uređuju odnosi u ovoj oblasti.

8. Prava iz penzijskog, zdravstvenog, i socijalnog osiguranja

Član 42.

Partneri uživaju sva prava iz penzijskog, zdravstvenog i socijalnog osiguranja kao i bračni drugovi, na osnovu shodne primene zakona kojim se uređuju odnosi u ovim oblastima.

9. Prava u toku krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija

Član 43.

Ako je partner učesnik u krivičnom postupku ili se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili mere bezbednosti, drugi partner ima sva prava kao i bračni drug, na osnovu shodne primene odredaba zakona kojima se uređuje krivična odgovornost, krivični postupak i izvršenje krivičnih sankcija.

10. Prava u drugim oblastima

Član 44.

Građansko partnerstvo se izjednačava sa bračnom zajednicom u pogledu uživanja drugih prava i sloboda koja pripadaju bračnim drugovima, a posebno u pogledu prava iz radnog odnosa, korišćenja javnih usluga, boravka na teritoriji Republike Srbije partnera koji je strani državljanin, priznavanja partnerstva registrovanog, odnosno zasnovanog u inostranstvu, međunarodne zaštite i sticanja državljanstva.

VI Prestanak partnerstva

1. Načini prestanka

Član 45.

Smrt partnera, poništenje i raskid

- (1) Registrovano partnerstvo prestaje smrću partnera, poništenjem i raskidom.
- (2) Neregistrovano partnerstvo prestaje smrću partnera i faktičkim prestankom trajnije zajednice života.
- (3) Registrovano partnerstvo prestaje poništenjem i raskidom na dan pravno-snažnosti presude o poništenju, odnosno raskidu.
- (4) Registrovano partnerstvo prestaje poništenjem ako je ništavo ili rušljivo, u skladu sa ovim zakonom.

Član 46.

Ništavost

Registrovano partnerstvo je ništavo:

- (a) ako je prilikom zaključenja jedan partner bio maloletno lice;
- (b) ako izjave volje partnera nisu bile potvrđne ili ako registrovano partnerstvo nije zaključeno na način predviđen ovim zakonom;
- (v) ako nije sklopljeno u cilju ostvarivanja zajednice života partnera, osim ako je zajednica života partnera naknadno uspostavljena;
- (g) ako je sklopljeno za vreme trajanja ranijeg braka ili partnerstva jednog partnera, osim ako su raniji brak ili ranije partnerstvo u međuvremenu prestali;
- (d) ako ga je sklopilo lice nesposobno za rasuđivanje, osim ako je ovo lice naknadno postalo sposobno za rasuđivanje, u kom slučaju je registrovano partnerstvo rušljivo;
- (đ) ako su ga međusobno sklopili krvni, adoptivni ili tazbinski srodnici između kojih nije dozvoljeno zaključenje registrovanog partnerstva;
- (e) ako su ga međusobno sklopili staratelj i šticećenik.

Član 47.

Rušljivost u slučaju prinude

- (1) Registrovano partnerstvo je rušljivo ako je na njegovo sklapanje partner pristao pod prinudom.
- (2) Prinuda postoji kada je drugi partner ili neko treće lice silom ili pretnjom izazvalo opravdan strah kod partnera i kad je on zbog toga pristao na zaključenje registrovanog partnerstva.
- (3) Strah se smatra opravdanim kad se iz okolnosti vidi da je ugrožen život, telo ili drugo značajno dobro jednog ili drugog partnera, odnosno trećeg lica.

Član 48.

Rušljivost u slučaju zablude

- (1) Registrovano partnerstvo je rušljivo kada je na njegovo zaključenje partner pristao u zabludi o ličnosti drugog partnera ili o nekoj njegovoj bitnoj osobini.
- (2) Zabluda o ličnosti postoji kada je partner mislio da zaključuje registrovano partnerstvo sa jednim licem, a zaključio ga je sa drugim licem (zabluda o fizičkoj ličnosti), odnosno kada je zaključio registrovano partnerstvo sa licem sa kojim je želeo, ali to lice nije ono za koje se izdavalo (zabluda o građanskoj ličnosti), a partner koji je u zabludi ne bi ga zaključio da je za to znao.
- (3) Zabluda o nekoj bitnoj osobini postoji kada se radi o takvoj osobini zbog koje partner koji je u zabludi ne bi zaključio registrovano partnerstvo da je za nju znao.

Član 49.

Raskid registrovanog partnerstva

Svaki partner ima pravo na raskid registrovanog partnerstva ako su partnerski odnosi ozbiljno i trajno poremećeni ili ako se objektivno ne može ostvarivati zajednica života partnera.

2. Postupak

Član 50.

Tužba za poništenje registrovanog partnerstva zbog ništavosti

- (1) Tužbu za poništenje registrovanog partnerstva iz uzroka predviđenih članom 46. ovog zakona, mogu podneti registrovani partneri, lica koja imaju pravni interes da registrovano partnerstvo bude poništeno i javni tužilac.
- (2) Na osnovu tužbe iz st. 1. ovog člana sud može poništiti registrovano partnerstvo i nakon njegovog prestanka.
- (3) Pravo na podizanje tužbe za poništenje registrovanog partnerstva iz st. 1. ovog člana ne zastareva.

Član 51.

Tužba za poništenje registrovanog partnerstva zbog prinude ili zablude

Registrovani partner koji je zaključio registrovano partnerstvo pod prinudom ili u zabludi može podneti tužbu za poništenje registrovanog partnerstva u roku od godinu dana od dana kad je prinuda prestala ili kad je saznao za zabludu.

Član 52.

Tužba za poništenje rušljivog registrovanog partnerstva zbog nesposobnosti za rasuđivanje

Registrovani partner koji nije bio sposoban za rasuđivanje u trenutku zaključenja registrovanog partnerstva, a naknadno postane sposoban za rasuđivanje, može podneti tužbu za poništenje registrovanog partnerstva u roku od godinu dana od dana prestanka nesposobnosti za rasuđivanje, odnosno od dana pravnosnažnosti sudske odluke o vraćanju poslovne sposobnosti.

Član 53.

Postupak raskida registrovanog partnerstva

Postupak raskida registrovanog partnerstva pokreće se podnošenjem sporazuma o raskidu ili tužbe za raskid.

Član 54.

Prava naslednika

- (1) Pravo na tužbu za poništenje i raskid registrovanog partnerstva ne prelazi na naslednike registrovanih partnera.
- (2) Naslednici registrovanog partnera mogu nastaviti već započeti postupak u cilju utvrđivanja da je postojao osnov za poništenje registrovanog partnerstva, odnosno raskida i sporazumnog raskida registrovanog partnerstva.

Član 55.

Shodna primena drugih zakona

Na sva pitanja vezana za postupak za poništenje i raskid registrovanog partnerstva koja nisu uređena ovim Zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju porodični odnosi koje se odnose na poništenje i razvod braka.

VII Prelazne i završne odredbe

Član 56.

Rok za ustanovljavanje Registra i usvajanje podzakonskog akta

- (1) Registar iz čl. 16. ovog zakona ministarstvo nadležno za poslove državne uprave i lokalne samouprave ustanovljava u roku od 30 dana od dana stupanja ovog zakona na snagu.
- (2) Ministarstvo nadležno za državnu upravu i lokalnu samoupravu propisuje način ustanovljavanja i vođenja registra iz st. 1. ovog člana u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 57.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu u roku od 8 dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku RS”.

Naziv:

MODEL ZAKONA O GRAĐANSKOM PARTNERSTVU

Autor:

Saša Gajin

Urednice:

Aleksandra Gavrilović i Maja Šenk

Izdavač:

Labris – organizacija za lezbejska ljudska prava

Za izdavača:

Aleksandra Gavrilović

Dizajn i prelom:

Ivana Radmanovac